

KOMISIJA ZA STROKOVNE IZPITE NA PODROČJU VARSTVA ARHIVSKEGA GRADIVA

PODROČJE ARHIVISTIKA

SEZNAM IZPITNIH VSEBIN, PRAVNIH PREDPISOV, STANDARDOV IN LITERATURE ZA KANDIDATE S SREDNJO IZOBRAZBO

I. SPLOŠNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

PREDPISI S PODROČJA KULTURE IN VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

(dr. Bojan Cvelfar, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Uresničevanje javnega interesa na področju kulture:

- javni interes na področju kulture
- Nacionalni program za kulturo
- Nacionalni svet za kulturo
- uresničevanje javnega interesa za kulturo
- zagotavljanje kulturnih dobrin kot javnih dobrin
- zagotavljanje javne službe na področju kulture
- javni zavodi na področju kulture, organi javnih zavodov
- javni kulturni programi (pojem, izvajalci, financiranje)
- kulturni projekti (pojem, izvajalci, financiranje)
- javna infrastruktura na področju kulture
- postopki javnega razpisa in poziva, pogodbe
- inšpekcijski nadzor
- strokovni nadzor nad zagotavljanjem javnih kulturnih dobrin

Arhivska dejavnost:

- splošne opredelitve
- javna služba varstva

Varstvo kulturne dediščine:

- splošne opredelitve
  - javna služba varstva
- Knjižnična dejavnost:
- splošne opredelitve
  - javna služba

Predpisi:

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13), zlasti člani 4., 10., 22., 24.–26, 28.,

31.– 32., 56.–58., 70., 100.–102., 121., 123.

Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13)-
poglavje arhivska dejavnost

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, zlasti členi 1.–7., 54.–55.

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 -
ORZVKD39, 90/12 in 111/13), zlasti členi 1., 2., 81.

Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 – ZUJIK), zlasti členi: 1.–3.;
5.–7., 31. in 33.

PREDPISI S PODROČJA VARSTVA ARHIVSKEGA GRADIVA

(mag. Nada Čibej, mag. Nina Zupančič Pušavec)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske dejavnosti
Razvoj in spremembe na področju arhivske zakonodaje
Opredelitev in izvajanje javne arhivske službe
Opredelitev in izvajanje varovanja arhivskega gradiva

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

Zakon o arhivskem gradivu, ki vsebuje osebne podatke o zdravljenju pacienta
(ZAGOPP), Uradni list RS, št. 85/16.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17)

Pravilnik o delu medarhivskih delovnih skupin (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom (Uradni list
RS, št. 66/16)

Pravilnik o strokovnih izpitih in pridobivanju strokovnih nazivov na področju varstva
arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 33/17)

Pravilnik za valorizacijo oseb zasebnega prava, ki so na podlagi zakona pridobile status
delovanja v javnem interesu (Uradni list RS, št. 66/16)

Pravilnik o postopku izdaje dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 26/11)

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija), s Pravilnikom za njeno izvrševanje in protokolom (Uradni list FLRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4/56)

Zakon o ratifikaciji Drugega protokola k Haaški konvenciji iz leta 1954 o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/03)

Kazenski zakonik RS, 218., 219. in 259. člen (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17)

Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo)

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in spremembe)

Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZEPT in 46/14)

Resolucije in priporočila EU:

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2000) 13 z dne 13. 7. 2000 državam članicam o evropski politiki dostopa do arhivov/ Recommendation No. R (2000) 13 of the Committee of Ministers to member States on a European policy on access to archives.

Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope št. R (2002) državam članicam o dostopu do javnih informacij, sprejeto 21.februarja 2002 / Recommendation No. R (2002) of the Committee of Ministers to member States on access to official information of 21 Februar 2002.

Resolucija Sveta Evrope z dne 25. junija 2002 o zaščiti jutrišnjega spomina - zaščiti digitalnih vsebin za prihodnje generacije (Uradni list Evropskih skupnosti C 162/4, 6. 7. 2002)

Resolucija Sveta Evrope z dne 6. maja 2003 o arhivih držav članic (Uradni list Evropskih skupnosti C 113/2, 13. 5. 2003).

Priporočilo Sveta Evrope z dne 14. novembra 2005 o prednostnih dejavnostih za večje sodelovanje na področju arhivov v Evropi, UL L 312, 29.11.2005 (2005/835/ES)

Priporočilo Evropske komisije z dne 27. oktobra 2011 o digitalizaciji in spletni dostopnosti kulturnega gradiva ter njegovi digitalni hrambi (2011/711/EU)

Literatura:

Melik, Jelka: Osnove prava in pravne države za arhiviste / Jelka Melik. - Ljubljana : Arhiv Republike Slovenije (2011). - 188 str.

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv RS, Ljubljana 2003

II. POSEBNI DEL STROKOVNEGA IZPITA

ARHIVSKA POKLICNA ETIKA

(dr. Zdenka Semlič Rajh, mag. Natalija Glažar)

Izpitne vsebine:

Poznavanje predpisov s področja arhivske etike
Opredelitev poklicne in arhivske etike
Opredelitev osnovnih odnosov, ki jih opredeljuje poklicna etika
Opredelitev načel arhivske etike
Poznavanje določil etičnega kodeksa v praksi

Predpisi:

Kodeks etike (1997). *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, Letnik XX* (str. 14–16). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (2001). *Uradni list RS, št. 8/2001* (str. 735). Ljubljana: Uradni list.

Sneto 4.3.2013 s spletne strani

<http://www.uradnilist.si/1/objava.jsp?urlid=20018&stevilka=474>.

Konvencija o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <http://www.pisrs.si/Pis.web/mednarodnaPogodba?id=-19701114/01M#>.

Konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada (Haaška konvencija).

Sneto 6.1.2018 s spletne strani

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Zakonodaja/Kulturna_dediscina/Haaska_konv_uradni_prevod.pdf.

Splošna deklaracija o arhivih (2010).

Sneto 5.1.2018 s spletne strani

http://www.arhivkoper.si/c/document_library/get_file?uuid=7eda5339-2e3e-41e0-a678b07a607a4cde&groupId=10662.

Literatura:

Archival Etics (2016). Archives and Records Association UK & Ireland.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani

http://www.archives.org.uk/images/ARA_Board/ARA_Code_of_Ethics_final_2016.pdf.

Bubenik, Branko (2003). Etika uporabe audiovizualnih dokumenata. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 155–160). Maribor: Pokrajinski arhiv. (V prispevku so objavljeni nekateri deli etičnega kodeksa FIAF, Mednarodne organizacije filmskih arhivov, ki je bil sprejet leta 1998.)

Code of Ethics. Australian Society of Archivists.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www.archivists.org.au/about-us/code-of-ethics>.

Heđbeli, Živana (2008). Arhivi i etika. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 125–132). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Juvančič, Katarina (2005). Ko zagode zgodovina : etične deileme pri ohranjanju, varovanju in objavljanju arhivskih zvočnih posnetkov ljudske glasbe. V *Dediščina v očeh znanosti* (str. 87-104). Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Kopač, Janez (2003). Arhivska etika in arhivarji. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 2. do 4. aprila 2003* (str. 146–154). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Kopač, Janez (2003). Kodeks poklicne arhivske etike. V *Arhivi, Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije, letnik 26, št. 1* (str. 207–211). Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije.

Košir, Matevž (2010). Splošna deklaracija o arhivih in sodobna arhivska paradigma. *Arhivi* 33, /2010), št. 2, str. 309-318.

Kožar, Azem (2005). Arhivistička etika društava u tranziciji. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 448–454). Maribor: Pokrajinski arhiv.

Krnel-Umek, Duša (2006). Novi arhivski zakon v Sloveniji in vprašanje etike. V *Atlanti*, vol. 16. št. 1/2 ((str. 79–83). Trst: International Institute for Archival Science.

Libraries, museums, and archives : legal issues and ethical challenges in the new information era (2002). Edited by Tomas A. Lipinski. Maryland; London: The Scarecrow Press.

Poklicna etika (1995). *Enciklopedija Slovenija*, zvezek št. 9 (str. 48). Ljubljana: DZS.

Popovič, Jovan (2009). Etika kao kultura zanimanja s osvrtom na etički kodeks arhivista. V *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja : zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih* (str. 149–164). Maribor: Pokrajinski arhiv.

SAA Core Values Statement and Code of Ethics. Chchago: Society of American Archivists.

Sneto 6.1.2018 s spletne strani <https://www2.archivists.org/statements/saacore-values-statement-and-code-of-ethics>.

Zupanič, Saša (1995). Pogled v knjižnično in informacijsko etiko. V *Knjižnica* revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti, št. 1/2 (1995), str. 7–25. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev.

POZNAVANJE ARHIVSKIH FONDOV

(mag. Danijela Juričić Čargo, dr. Alenka Kačičnik Gabrič)

Izpitne vsebine:

Poznavanje in opredelitev pojmov arhivski fond/ arhivska zbirka

Klasifikacija fondov in zbirk (tektonika arhiva)

Poznavanje vodnikov po fondih in zbirkah, zlasti arhivov, iz katerih prihajajo kandidati

Vrste in oblike evidenc v arhivih in arhivski informacijski sistem

Predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),

Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, 55. in 57. člen

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17), poglavji X. Strokovna obdelava, členi 56. do 59. in XI. Evidence, členi 64. do 69.

Literatura:

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Ljubljana 2003, podpoglavje Oblikovanje arhivskih fondov ter tektonika arhiva, str. 97–104

Informacije o fondih/zbirkah na spletnih straneh slovenskih arhivov

UPORABA ARHIVSKEGA GRADIVA

(Branko Radulovič, Barbara Žabota)

Izpitne vsebine:

Uporaba arhivskega gradiva v upravno-pravne in raziskovalne namene
Pogoji uporabe arhivskega gradiva v arhivski čitalnici
Dostopnost arhivskega gradiva preko svetovnega spleta
Način uporabe arhivskega gradiva
Reproduciranje in izposoja arhivskega gradiva
Uporaba arhivskega gradiva za potrebe uradnih postopkov
Dostopnost do varovanih podatkov v arhivskem gradivu
Obveznosti arhiva do uporabnikov

Predpisi in standardi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA), Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14.

Zakon o arhivskem gradivu, ki vsebuje osebne podatke o zdravljenju pacienta (ZAGOPP), Uradni list RS, št. 85/16.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/17), člen 37. ter poglavji XII. Uporaba arhivskega gradiva (členi 70. do 86.) in XIII. Uporaba in zagotavljanje javnosti dela arhivov (členi 106. do 126.)

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/2006)

Literatura:

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju. Ljubljana (ARS) 2003, poglavje Dostop do arhivskega gradiva, str. 125–135.

Cvelfar, Bojan: Uporaba in dostopnost arhivskega gradiva v arhivih po novi Uredbi o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva, v: 6. znanstvena konferenca z

mednarodno udeležbo: Za človeka gre: izzivi za znanost in izobraževanje, Arhivi v službi človeka – človek v službi arhivov, Zbornik znanstvenih prispevkov z recenzijo, Maribor 2018, str. 108-117.

ODBIRANJE ARHIVSKEGA GRADIVA ZA OBDOBJE PO LETU 1945

(Vesna Gotovina, mag. Hedvika Zdovec)

Izpitne vsebine:

Arhivsko gradivo, trajno gradivo in gradivo z roki hranjenja
Odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva
Pisno strokovno navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva
Izročanje arhivskega gradiva pristojnim arhivom
Tehnična opremljenost arhivskega gradiva
Zapisnik o izročitvi in prevzemu arhivskega gradiva
Popis arhivskega gradiva, ki ga pripravi izročitelj
Stroški odbiranja in izročanja arhivskega gradiva

Pravni predpisi:

Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA),
Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14, členi od 13. do 16. in od 34. do 42.

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 24/2017),
poglavji: V. Urejanje, vrednotenje in uničenje dokumentarnega gradiva ter odbiranje
arhivskega gradiva in VI. Izročanje arhivskega gradiva

Pravilnik strokovni usposobljenosti za delo z dokumentarnim gradivom (Uradni list
RS, št. 66/2016)

Literatura:

Gotovina, Vesna: Priprava pisnih strokovnih navodil za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva za organe javne uprave. V: VOLČJAK, Jure (ur.). *Arhivi na razpotju : zbornik referatov : 27. zborovanje*. Ljubljana: Arhivsko društvo Slovenije. 2015, str. 98-107.

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20 stoletju, Arhiv RS, Ljubljana 2003, str. 86. do 97.

Žumer, Vladimir: Poslovanje z zapisi, Planet GV, Ljubljana 2008, str. 226 do 299.

STROKOVNA OBDELAVA ARHIVSKEGA GRADIVA IZ OBDOBJA PO LETU 1945

(mag. Danijela Juričić Čargo, mag. Hedvika Zdovec)

Izpitne vsebine:

Opredelevitev pojma strokovna obdelava
Urejanje arhivskega gradiva (strokovna načela)
Popisovanje arhivskega gradiva (nivoji in elementi popisovanja)
Pripomočki za uporabo arhivskega gradiva (popis, inventar, vodnik po fondih in zbirkah)

Prepisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), poglavji X. Strokovna obdelava, člani 55. do 64.

Splošni mednarodni standardi za arhivsko popisovanje / Mednarodni standardi za arhivski zapis o ustvarjalcih arhivskega gradiva: pravnih osebah, fizičnih osebah in družinah, Ljubljana 1998.

Druga izdaja splošnih mednarodnih standardov za arhivsko popisovanje, prevedla in pripravila za objavo O. Pivk, v: Arhivi, Glasilo Arhivskega društva Slovenije, XXIII (2000), št. 2, str. 117-128.

Literatura:

Žontar, Jože: Arhivska veda v 20. stoletju, Arhiv Republike Slovenije, Ljubljana 2003 (poglavja Notranje urejanje fondov, Popisovanje arhivskega gradiva ter Pripomočki za uporabo arhivskega gradiva in arhivski informacijski sistem)

Žumer, Vladimir: Elementi popisovanja arhivskega gradiva, v: Arhivi XX, Ljubljana 1997 (zlasti primeri iz domače slovenske prakse v poglavju 3 – Elementi popisovanja arhivskega gradiva, str. 144-159).

MATERIALNO VAROVANJE ARHIVSKEGA GRADIVA

(dr. Jedert Vodopivec Tomažič, Lucija Planinc)

Izpitne vsebine:

Materiali in strukture arhivskega gradiva in njihova obstojnost
Klimatski pogoji za ustrezno hrambo (relativna vlaga, temperatura, svetloba)
Arhivske zgradbe s poudarkom na depojih Prah
in plesni v arhivih
Reševanje poplavljenega arhivskega gradiva
Poškodbe arhivskega gradiva, ravnanje z njim, prioritete reševanja
Razstavljanje in reproduciranje arhivskega gradiva

Prepisi in standardi:

Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS, št. 42/2017), poglavje: VII. Hramba, materialno varstvo in arhivski depoji, člani 31. do 49.

IFLA načela za hrambo knjižničnega in arhivskega gradiva in za ravnanje z njim, Filozofska fakulteta – Oddelek za bibliotekarstvo, Arhiv RS, Ljubljana 2000, 122 str.

Literatura:

Vodopivec, Jedert: Reševanje poplavljenega arhivskega in knjižničnega gradiva, v: Mesto v objemu voda – Poplave v Celju v 20. stol., Pokrajinski arhiv Celje, Celje 2005, 83-98.

Vodopivec, Jedert: Arhivsko in knjižnično gradivo ter likovna dediščina na papirju in pergamentu, v: Vračanje izvornih podob: restavratorski posegi. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, str. 171- 185.